

PANURUS

FUGLE OG NATUR I SØNDERJYLLAND

ORNITOLOGISK FORENING
FOR ALS OG SUNDEVED

57. ÅRGANG

2023

NR 3

INDHOLD

DOF nyheder / fugleinfluenza	2
Forordet	3
Fugle der spiser bær i haven	4
Vendehals i Frøslev Plantage	7
Bornholm	9
Tårnfalkens død	11
Udstoppede fugle	11
Formandens PIP	11
Et fugleeventyr højt mod nord	12
En bonusoplevelse ved engfugleprojektet	14
Små hverdagsiagttagelser	16
Bader med skalleslugerællinger	17
En fugleoplevelse	18
Ode til mursejleren	20
Lunder her og der	21
Opslagstavlen	22
Gæt'n fugl	23
100-200-300-400	24
En dag på Helgoland	26
Aktiviteter september til december	29

Forsidebillede

Blåhals

Foto: Jan Klionksgaard 2023

Bagsidebillede

Rødhals

Foto: Svend Åge Jensen

DOF nyhed 4. september 2023

Med afsæt i fjerkræhold i Kina har fugleinfluenzaen bredt sig mod vest til Europa og Afrika. Fra tamme fugle er vireusepidemien fløjet med vilde fugle til Europa, og på tærsklen til efterårets fugletræk er der udsigt til ny spredning af virus.

https://www.dof.dk/om-dof/nyheder?nyhed_id=2198

FORORDET

Af Viggo Petersen

*Sit Løfte har han holdt, den tappe Landsoldat,
Hurra, Hurra, Hurra.*

Så gik jeg lige og troede, at det var agurketid med en for redaktøren besværlig redaktionssamling.

Men nej, I har igen været go'e og et "helt" blad er kommet på fode, og et godt Panurus synes jeg selv.

Jeg er blevet lidt forsinket, da jeg har været i dronningens klæ'er i Esbjerg i ca. 10 dage og passet på amerikanske tanks.

Tilbage i det civile så har OAS deltaget i Kultur- og idrætsnatten og Naturens dag i Universe og på Kær Vestermark. Mere om det i næste nummer.

Glæd dig nu til at læse Panurus.

Spis bær med de små i haven inden du skal med på fuglesafari ved Lofoten. Der bydes på Vendehalse, lunder og suler konkurrer om pladsen med præstekraver, skalleslugere, og mursejlere og meget andet.

Det var så den sommer (næsten, temperaturen er i skrivende stund + 25).

Nu venter efteråret med fugletræk og ture til vadehavet.

Det er planlagt spændende foreningsaftener i vores lokale på Kasernen. Husk at bakke op så vi kan fortsætte den gode stime.

Tag elevatoren (etage 3 og kig ind lige overfor elevatoren, det er sgu nemt) til en snak om fugle onsdage fra 1900-2100 og fredag fra 1300-1500.

Der er altid kaffe på kanden og sommetider også en småkach.

Announce

Redekasser & Foderhuse

Kig ind på hjemmesiden for typer og priser.

Afhent på mit værksted, eller jeg sender.

Specielle kasser fremstilles gerne efter ønske.

Ny adresse

Hans Erik Lock, Nygade 66, 6200 Aabenraa

tlf. 7462 2203, mobil 2224 5287, mail lock1@live.dk

www.Redekassebyggeren.dk

FUGLE DER SPISER BÆR I HAVEN

Af Hanne & Jens Eriksen - tekst og foto

Det vil nok være de fleste bekendt, at en flok Stære kan rydde et kirsebærtræ for frugter på få dage, og at Solsorten er glad for jordbær. Men der er flere andre fuglearter, der nyder godt af bærrerne i vores haver, hvis de får chancen. Her er en lille liste over bær og fugle, som vi har iagttaget og fotograferet her i sommer.

Solsort på terrassen med et kirsebær

Jordbær. Ja, Solsorten kommer tidligt på besøg og tager selv ikke helt modne bær. Vi lægger tidligt et net over bedet, så vi selv kan få glæde af høsten. Derved kan vi holde Solsortene ude, men det virker ikke mod dræbersneglene. I flere år har vi ærgret os over at se sneglene ligge og suge saften ud af store, modne jordbær. Men i år var der næsten ingen dræbersnegle i haven, vel sagtens som følge af den tørre periode i maj-juni. Vi bruger vilde jordbær (skovjordbær) som bunddække flere steder i haven. Det ser

Ringduer kan også lide kirsebærrene

flot ud med de mange røde bær. Det synes Ringduerne også. Vi har set en Ringdue vade ind området og tage op til 20 bær på et enkelt besøg.

Hindbær. Både Solsort og Dompap kan godt gå på rov på modne hindbær. Det kan de tre *Sylvia*-sangere også, nemlig Gærdesanger, Tornsanger og Munk. Især Gærdesangerne kom dagligt på besøg og tog for sig af de modne bær. De to almindelige *Phylloscopus*-sangere, Gransanger og Løvsanger, kom også hyppigt på besøg

Dompappen mæsker sig i de modne hindbær

Gærdesangeren med hindbær

i hindbær-bedet, men de rørte aldrig bærrerne. Unge Musvitter og Blåmejser prøvede en gang imellem at spise bær, men det var åbenbart ikke en livret.

Ribs. Vore naboer er holdt op med at dyrke ribs i haven, da Solsorten altid kommer

dem i forkøbet og spiser bærrerne, inden de er helt modne. Vi har selv et par ribsbuske i haven og når lige at få lidt til fryseren

Solbær og brombær. Disse røres næsten ikke af fugle. Vi har kun en enkelt gang observeret en Solsort spise modne bær i et hegn af vilde brombær, men det er flere år siden. Brombær må have været til stede i naturen i rigtig mange år, så det er lidt underligt, hvis ingen fugle har fået smag på bærrerne.

Hr munk på hindbærrov

Aronia. De sorte, modne aronia-bær (eller surbær) spises lystigt af Solsortene. Vi har en enkelt, lille busk i haven, men fik ikke mange bær i år, da Solsortene kom os i forkøbet. Aronia plantes hyppigt på industrigrunde, og da bær-

Tornsanger supplerer kosten med frugt

rene sidder på buskene til langt hen i efteråret, må de være til stor nytte for flere af droslerne, når de kommer på træk fra de nordlige egne.

Kirsebær. På naboens grund står et stort

kirsebærtræ, som også i år bughede med bær i juli måned. Af en eller anden grund ser vi ikke stæreflokke her hos os i Gråsten, og i år så vi ikke en eneste Stær spise kirsebær. Det gjorde til gengæld flere andre arter. Solsorten hiver et bær af træet, bringer bærret ind på vores terrasse og æder det i mange små bidder. Ringduerne snupper et helt bær af gan-

gen. Også Husskader og Skovskader tog for sig af de modne bær i år.

Hvis I, kære læsere, har set andre fugle spise bær i haven, så må I meget gerne fortælle om det. Helst her i *Panurus*, naturligvis.

Fru munk med smag for hindbær

VENDEHALS I FRØSLEV PLANTAGE

Tekst og foto af Poul Junk

I 2015 fik Klaus Dichmann og jeg lov til at indkøbe 15 stk. vendehalskasser på Naturstyrelsens regning. Kasserne blev sat op i Frøslev - og Bommerlund Plantage.

net listen. Da musvitter ikke kan tåle rugende artsfæller tæt på, satte jeg herefter kasserne op to og to tæt på hinanden på samme stamme. Det virkede. Herefter var der kun musvitter i den ene kasse.

Den 21. juni i år var jeg på tur rundt til kasserne, og straks jeg kom tæt på en kasse i Frøslev Plantage hørte jeg den specielle hvæsende lyd fra vendehalsunger. Ved et hurtigt check i kassen konstaterede jeg 8 stk. vendehalsunger. Jeg fandt et skjul i nærheden og kunne herfra se de voksne fugle fodre ungerne hvert 8. til 10. minut. Da jeg var derude et par dage senere, var ungerne så store, at de voksne fugle ikke fløj ind i kassen med føde, men sad ved indflyvningshullet og fodrede.

Jeg kontaktede Klaus, og han foreslog, at ungerne skulle ringmærkes. Ligeledes fo-

Klaus flyttede fra Sønderjylland, og jeg passede kasserne ved at sætte en liste foran indflyvningshullet for at forhindre musvitterne i at benytte kasserne, hvad de ellers helt sikkert ville gøre. Listerne fjernet i første uge i maj hvert år. I bunden lagt 10-15 små stykker bark, så æggene ikke kan rulle. Kasserne ligeledes rensed for gammel redemateriale efter ynglesæsonen. De første år var der ingen vendehalse i kasserne, selvom der hørtes vendehalssang hvert år i nærheden af kasserne. I 2019 var der så et kuld vendehalse på ca. 5 stk. i en kasse i Frøslev Plantage. Uagtet listen foran indflyvningshullet indtog musvitterne som regel de fleste kasser, så snart jeg havde fjer-

ud, så den overtager forladte redehuller eller ruger i redekasser. Den overvintrer i Afrika og kommer retur til Danmark ca. midt i april til midt i maj. Både han og hun synger i den periode. Her er det vigtigt at registrere fuglene på ynglepladsen, da de herefter er tavse. Vendehals foretrækker små sorte myrer samt deres pupper, men ellers også alle andre insekter. Den kan lægge op til 12 stk. æg. Det normale er 8-12 æg. Den forlader igen Danmark i perioden midt august til midt september.

De seneste 5 år har der efter mit skøn ynglet 2-4 par årligt i Frøslev Plantage.

reslog han at underrette Naturstyrelsen. Jeg havde forud for fundet af vendehalsene været en del i kontakt med Naturstyrelsen v/ Lonnie Jessen for at få alle vendehalskasserne placeret på Naturstyrelsens "PAS PÅ KORT". Vi aftalte at ringmærke den 26. juni.

Ud over biolog, Lonnie Jessen kom også biolog, Dorthe Mikkelsen fra Naturstyrelsen til ringmærkningen. Forsigtig blev en enkelt unge af gangen taget ud til ringmærkning og anbragt i en stofpose, hvorefter Klaus ringmærkede. Efter ca. 45 min. var alle unger ringmærket og sat tilbage i kassen. Klaus kunne konstatere, at ungerne var så store, at de formentlig ville være fløjet fra kassen et par dage senere. Ud over de 8 stk. unger lå der 2 stk. æg, der ikke var klækket.

Vendehals hører til gruppen "spætter", men den har ikke det rette næb til at hugge et redehul

BORNHOLM

Af Oliver Laursen - tekst og foto

Den 25-30 juli var jeg på familietur til Bornholm. Vi havde vores ophold lidt nord for Hasle tæt ved Jons kapel. (en klippeskrænt) Jeg havde selvfølgelig kik-kert og kamera med, så jeg kunne se nærmere på de forskellige dyr.

Noget jeg hurtigt, lagde mærke til på Bornholm. Var lige præcis, hvor mange flere interessante/anderledes arter der var. Rød glente var hverdagskost, hvor man så dem selv inde i byen. Øen har også en sund bestand af traner som man kunne se fra bilen

Ekkodalen

I de omkringliggende skove var der udover de mange trapper, også mange spænden-

de sommerfugle og skovfugle.

Som en førstegangsoplevelse for mig så jeg mine første **skovperlemorsommerfugle**, som viste sig ganske flot i en skovlysning. Oppe i de høje bøge sang den karismatiske gulbug, med sin underholdende sang.

Sommerhuset

Vores sommerhus lå skam ganske flot ude for sig selv, med naturen.

I en lille blandskov foran huset, havde et flagspættepar sat sig med et kuld unger. Så de kunne jo høres kalde dagen igennem, godt nok ikke med en særlig idyllisk stemme, men underholdende ikke desto mindre. Jeg må nu sige at jeg kommer nok

ikke til at miskende munkens sang lige for tiden, for jeg har da aldrig hørt så mange munke som på Bornholm. Der var ikke en busk, en skov eller krat, hvor der ikke sad sådan en og sang dagen igennem. Dens sang er dog noget mere rar at høre på end spættens.

Lærkefalk ved sommerhuset

Jons kapel

Ikke langt fra vores sommerhus var Jons kapel. Efter DOF-basen skulle der yngle Alk og Lomvie på skrænten... Og det var ikke en mangelvare på den skrænt der. ALDRIG har jeg set alkefugle på så tæt hold og så mange. Normalt har man jo ikke svært med at tælle de trækkende alkeflokke, men her måtte jeg tage et gæt. Og her havde jeg kamera med, og det skal siges at havde batteriet været større havde min tid ved jons kapel også været større.

Generelt har Bornholm været et helt nyt indtryk af den danske natur for mig. Men

Lomvie i flugt

her var highlightsene fra turen, så jeg afslutter med nogle billeder fra Bornholm af det der gav de bedste indtryk. Og er I på Bornholm, så skal I prøve Svaneker røgeris røget laks og frikadeller. De er gode.

Alke på Jons kapel

Annonce

Outdoor i Centrum
www.outdooricentrum.dk

TÅRNFALKENS DØD

Af Kaj Abildgaard

I Vollerup nær Sønderborg havde en mand opsat en tårnfalkekasse.

Der var held med kassen. Et par gik på reden. Men ak. I foråret ringede han til mig og fortalte, at hunnen var druknet i hans hestetrug. Jeg hentede fuglen og lagde den i fryseren.

Manden havde fotoudstyr installeret i kassen. Det viste sig nu, at der var 3 unger i den. Det var spændende herefter, om de ville gå til.

Det viste sig imidlertid, at hannen klarede opfostringen af disse 3 unger. Så vidt så

godt.

Da ungerne blev flyvefærdige, druknede 2 af dem i samme trug som moren, da de ville drikke vand.

Nu har manden lagt et stykke træ i vandet i håb om, at det ville kunne redde flere falke for at drukne.

Jeg har stadig hunnen liggende i min fryser. Er der nogen, som vil have den til evt. udstopning, så ring bare til mig på 30 20 84 56.

UDSTOPPEDE FUGLE

Vores samling af udstoppede fugle på kasernen har efterhånden et par år på bagen. Den ældste er over 50 år. Det kan ses på dem, ligesom vi andre.

Vi kunne derfor godt trænge til lidt fornyelse.

Ligger du inde med eller er bekendt med, hvor vi evt. kan få nye eksemplarer til en rimelig pris, så må du godt kontakte mig på mobil 30 20 84 56 eller sende en mail til kajabildgaard@stofanet.dk

FORMANDENS PIP

Af Kaj Abildgaard

Vi har nu haft en stille tid, efter at sangfuglene holdt inde med deres sang efter Sct. Hans. Det har gjort fuglene sværere at genkende og for at gøre det endnu mere besværlig, så er der kommet mange unger imellem.

Nu skal vi i steder for til at fokusere på vadefuglene, som nu mange steder gør et kort ophold, inden de drager videre.

Derefter kommer rykket af trækkende rovfugle. De mest spændende kommer først. Det er f.eks. hvepsevåger, som allerede er i gang. De efterfølges af lærkefalk, havørne, fiskeørne, glenter og høge. Til sidst kommer det store træk af

musvåger, hvor vi et godt år har talt 10.000 trække forbi Sønderborg.

Der er i øvrigt 2 arter, som jeg godt vil fremhæve, og som er set i lidt større antal i Sønderjylland. Det er rovtørnen, som efter at have ynglet over 100 steder i Danmark nu er set i vadehavet i pæne småflokke. Så er der alken, som er set omkring Als en hel del steder endda på rimelig nær afstand.

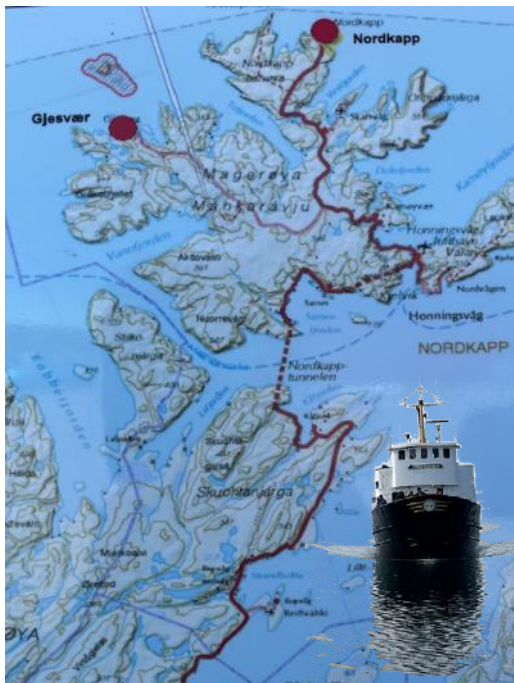
Så, som jeg har sagt så mange gange, det er bare om at fatte kikkerten og komme ud.

ET FUGLEEVENTYR HØJT MOD NORD

af Ulla Warming

På min rejse til Lofoten og Nordkap denne forsommer var jeg heldig at deltage i 2 fugleture med skib.

mange arter udruger. Havet er rigt på fisk – brisling, tobis, lodde og småtorsk mm. De rugende fugle er Havsula anslået 2000, Storskarv, Alke ca 2500 par, Lomvi ca 650 par. Den største koloni er Lunderne 200.000-400.000 par yngler der, alt imens 5-10 unghavørne kredser rundt eller sidder og holder udkig med evt. bytte. Jeg har aldrig set så mange Lunder på samme tid – til vands, på fjeldet og i luften, og denne dag kom havgusen ind under turen, og vi fik oplyst, at så kommer fuglene ind fra havet og lægger sig i læ på vandet. Vi sejlede simpelthen rundt mellem alle Lunderne og 2 nysgerrige gråsæler fulgte vores kutter "Lundekongen". Sejlene på ydersiden af Fuglefjeldet i tæt havgus så vi Rider, Havterne m.fl. , men jeg kendte ikke de norske navne og kunne ikke se dem tydeligt i havgusen.

Den første var en guidet turisttur på Troldfjorden i Lofoten (udsejling Svolvær), hvor det primært var havørne, tejster og rider jeg oplevede. Derudover fortællinger om historiske begivenheder i Fjorden og til sidst livet under vandet - set fra en undervandsdrone. Dygtige og engagerende guider.

Den anden og største oplevelse var 2 timers guidet Bird Safari rundt om en af de største søfuglekolonier i Nordeuropa – Fuglefjeldet Gjesværtappen ved Magerøya (tæt på Nordkap). Naturreservatet er 7 km² og består af Storstappen, Kirkstappen og Bukkestappen, hvor der er adgang til fods året rundt, undtagen 15.6 – 15.8 hvor

Jeg havde medbragt min egen kikkert, selv om fuglene var så tæt på, at det faktisk ikke var nødvendigt på indersiden af fuglefjeldet. Desværre har jeg ikke et eget kamera.

Turen kan varmt anbefales og er alle penge værd ca. 750 nkr.

Yderligere information: www.birdsafari.no

EN BONUSOplevelelse VED ENGFUGLEPROJEKTET "Ringed Ringed Plover"

Af Lars Peter Hansen og Henrik Henriksen

Med begrundelsen "To par øjne og ører ser og hører mere end et par" aftalte vi fra starten at supplere hinanden ved de planlagte tællinger af vores syv lokaliteter på Als i 2022-23. Det skulle vise sig at holde stik. Ved flere lejligheder var det en stor fordel og gav baggrund for nærstudier af fuglenes dragtdetaljer og flugtmønstre. Ved den specielle biotop på Katholm blev vi således udfordret på at skelne mellem svartbag og sildemåge på lang afstand – for ikke at tale om tælløjagtighed ved mågeantal på 1000 – 1500. En særlig oplevelse kræver et par kommentarer. På lokaliteten Ny Stavnsbøl ved dette års 3. tælling var begge teleskoper samtidigt rettet mod et præstekravepar i vandkanten. Midt under en lang, be-

lærende – detaljeret – beskrivelse af forskellen på hannen og hunnens halstrings størrelse og farve fra den ene observatør – afbryder den anden:

"Hannen er ringmærket!!"

Det havde vi ikke bemærket fra starten. Herefter blev kameraet aktiveret med henblik på at se detaljer på den lille metalring på højre ben. Flere billeder blev nærstuderet efter hjemkomsten, og et læsbart nummer kunne af flere billeder sammensættes til en forespørgsel hos Ringmærkningscentralen. Vores ønske om at vide, hvor fuglen var blevet ringmærket, blev større og større. Først efter henvendelse til [birdring](https://birdring.dk)

at afstanden fra ringmærkningstedet til Ny Stavnsbøl er 1572 km!

Ved 4. tælling traf vi præstekravfamilien igen, nu med 3 dununger. Ved et senere supplerende besøg i august blev der kun set en enkelt – nu juvenil – præstekrave endnu ikke flyvefærdig. Dens nu chokoladefarvede tegninger i fjerdragten blev bemærket. Alle observationer var i og omkring strandsøen ved sydvestpynten af Ny Stavnsbøl.

Der foreligger i øvrigt meget grundige engfugleoptællinger fra Ny Stavnsbøl, henholdsvis 10 tællinger (2020) og 5 (2021) ved Gert Fahlberg. Ved ingen af disse er påvist ynglende Stor Præstekrave. Den aktuelle tælling har nu for første gang vist ynglende Stor præstekrave.

Selvom der ikke er planlagt tælling næste år, vil vi nok aflægge lokaliteten et besøg for måske at træffe vores "spanske" præstekrave – og som altid medbringende et kamera til at dokumentere eventuelle bounusoplevelser.

gig@museumstavanger.no blev gåden løst, idet man i Norge havde et gæt på, at fuglen var blevet ringmærket i Baskerlandet i Spanien! Vores observationsdata blev umiddelbart videresendt fra Norge. Få timer efter indløb information fra Urdalbar Bird Center i San Sebastian (Aranzadi), at fuglen var fanget i net i Busturia (San Kristobal) den 30.8.2022 som 1k og ringmærket med VX 08205. Med rapporten i hånden kunne vi notere,

Stolt far med sin unge
Foto: Lars Peter Hansen

SMÅ HVERDAGSIAGTTAGELSER FRA MIN MATRIKEL SOMMEREN 2023.

Af Gerda Clausen

Lige nu (juli måned) er det landsvalerne man først får øje på. Første kuld unger er fløjet fra reden, og nu er forældrene allerede i gang med forberedelser til næste kuld. Et enkelt par bygger endda en ny rede, mens andre går ind for genbrug. Jeg bor på en gård og der er gode betingelse for landsvalerne. Har talt mindst 8-10 svalere, og det er de mærkeligste steder, de finder på at bygge. Er der et vindue på klem, eller en lofflem, som ikke lukker for godt, så finder de vej.

De sviner -Ja!! Men når et par har besluttet at bygge i min søns åbne garage, hvad gør man så?

Bilen må holde ude i gårdspladsen – svalerne får garagen!!

Og tænk at blive vækket kl.4.30 af kvidrende svaler, som sidder på række lige udenfor mit tagvindue og hilser solen godmorgen! Det er en skøn start på dagen!

Forleden var der drama lige foran mit køkkenvindue. Solsorten ledte efter føde imellem brostenene. Men som et lyn slog en spurvehøg ned og satte de skarpe kløer i fuglen og holdt den fast. Straks derefter slog endnu en spurvehøg ned for at stjæle byttet. Det lykkedes dog ikke. Den første fik baksæt sig helt tæt på mit vindue, og den anden opgav. Jeg kunne stå tæt på og se og høre, hvordan spurvehøgen blot holdt sit bytte fast og ventede til solsorten var helt rolig. Det tog lidt tid, synes jeg, når man sådan er tilskuer på første parket.

I år har Hvid Vipstjert haft stor succes med at yngle. Mange halvstore unger hopper/løber rundt på plæne eller gårdsplads og søger føde. Et par har haft rede i et rør højt oppe på en maskine, et andet par i en smal trækkanal ind til stalden. Begge godt beskyttet for fjender.

Også Grå Fluesnapper har et hold unger på vingerne. De øver sig: Hurtigt ud over plænen og tilbage til en af yndlingsgrenene. Det går tjep, mon der er gevinst hver gang??

I den knastørre periode oplevede jeg en tidlig morgen Grå Fluesnapper tage bad i den store kristtjørn. De store stive blade var dugvåde, og den lille fugl baskede rundt i de våde blade – rystede sig, pustede fjerene op, for straks efter at finde en ny gren, hvor der var mere dug.

Det var et vældig grundigt bad på 5-7 minutter!!

Så var jeg heldig lige at være på pletten den dag, Gærdesmutteren kaldte sine unger ud af en gammel "ombygget" svalerede i garagen. De unger er små – og lille ivrige Gærdesmutteremor havde travlt med at holde styr på sine unger. Og jeg - jeg var nervøs for om katten var i nærheden!!

For tiden holder et Tårnfalkepar til i området! Deres specielle skrig får en til at kigge op!! De har et par dage vendt tilbage til et højt poppeltræ bag laden. Og ellers kan de ses "musende" over græsmarken eller blomstermarken nabo til min bolig.

Min matrikel byder på mange herlige jagttagelser – og hermed er nogle enkelte af dem delt!!

BADER MED SKALLESLUGERÆLLINGER

Af Margrete Jordt

Inspireret af Klaus Bo Jensens klumme: Det kan da ikke passe, at – netop du - ikke har en interessant historie at fortælle!

På min morgentur på Strandstien i Sønderskoven 11.maj hørte jeg lyde fra en af redekasserne. Det lød som om der ikke var plads nok - og så – ud af kassen fløj kluntet en skalleslugerhun med sit "skraak-skraak-skraak". Tilbage i kassen var der omrokeringslyde og dun i sprækkerne! En måned senere 19.6 så jeg en hun (den samme?) svømme med 14 ællinger i bugten, nogle på ryggen andre bag hende. OG SÅ er det, at vi 24.6 morgenbader og en skalleslugermoder og 5 ællinger svøm-

mer forbi os stille og roligt i en meters afstand. Det samme skete i går morges – heldigvis stadig med 5 ællinger. Jeg skriver heldigvis, fordi vi for ca. 10 år siden havde samme oplevelse: Skalleslugerhunnen svømmede forbi os med - talte vi -18 unger. Den gang var redekassen ved indgangen til Sønderskoven / Strandstien beboet. Vi frygtede det værste for de mange små unger fordi kragerne kredsede rundt omkring dem. Næste morgen var der ingen skalleslugerfamilie i bugten, - jeg opholdt mig dernæst længe ved redekassen - og var derved vidne til, at hunnen blev jagtet af krager og søgte ind i /tilbage til redekassen med sit "krookrrråå".

Stor skallesluger, hun m.m..
Foto: Hanne og Jens Eriksen

Annonce

bleshøyt optik

ETABLERET I 1887

EN FUGLEOPLEVELSE

Af Troels Torstein

Min have har jeg syv redekasser – og der er en af dem som påkalder sig særlig interesse. Der var en mejsekasse med kamera i tilsluttet mit tv i stuen, og det kamera flyttede jeg over i en stærekasse hvor der ville yngle mursejlere. Jeg har haft meget fornøjelse af at følge livet i kassen i årenes løb.

Denne sæson så det dog længe ud til at der ikke ville ske noget i kassen - vi skulle faktisk hen i juni før jeg så en mursejler derinde – den sover nok derinde, tænkte jeg, for nu er det da for sent til yngel. Efter jeg vendte tilbage til Sønderborg efter ferien, var der to mursejlere, og pludselig var der endda tre mursejlere derinde, så pladsen var jo lidt trang. Fuglene stod også oven på hinanden når de skulle ud på en flyvetur. Jeg har ellers beklædt kassen indvendigt med smergellærred så de små kløer kan holde lidt fast ligesom jeg har lagt noget i bunden så kassen ikke er så dyb. Det skal nok liige efterses og udbedres lidt alt sammen. Der var nemlig en af

fuglene (den nederste) som prøvede og prøvede forgæves at komme ud af kassen – selv hver morgen lå den der stadig. Så begyndt jo mine overvejelser: er den syg eller har den opgivet at komme ud – overladt i en stærekasse til sultedøden uden at kunne komme ud. Jeg besluttede at gøre noget, så jeg tog kassen ned og tog låget af. Den var ikke meget for at komme ud – var måske meget bange, men det lykkedes mig at få den ud, og så dumpede den ned på jorden og lå der som en lille flyvemaskine der var stået totalt på næsen. Jeg tog den op i hånden og kunne umiddelbart ikke se nogen skader på fuglen – ben og vinger så helt okay ud. Nu har jeg før stået med en mursejlerunge der var nødlandet i min græsplæne og først ville flyve da den kunne bruge min garage som startbane, så nu tog jeg min stige og satte fjerkræet op på garagen. Jeg observerede i formiddagens løb at den ventilerede en del – lå hele tiden med åbent næb og vingerne ud til siden, så det har nok været temmelig

Nødlandet mursejlerunge
Foto: Troels Torstein

varmt der i middagssolen Nu har jeg ikke nogen parasoller i mursejlerstørrelse, så jeg nøjedes med at stille lidt vand foran den i en underkop. Da der var gået en time mere, gik jeg op og kiggede til den igen. Nu var næbbet lukket og vingerne lå ind til kroppen – jeg rørte forsigtig ved den og med et lettede den – og jeg var sandelig også lettet! Den fejlede bestemt ingen-ting – det lignede en perfekt mursejlerflugt hen over vejen, og da jeg senere så små flokke af mursejlere over mit hus var det svært ikke at sende dem en kærlig tanke. Ellers har jeg kigget lidt på fugle rundt omkring – Jeg lavede f.eks. en lille telttur til Ballum og udforskede tingene lidt – det blæste lige hen i vejret, så det var ikke nemt at holde kikkerten stille. Der var sus i sejlene da jeg var oppe i Marsk Tower ved Skærbæk. Jeg drak en kop kaffe på Ballum slusekro en dag inden jeg kørte ud til slusen, og der fik jeg fortalt at der på mar-ken udenfor var et hegn omkring en hede- høgrede. Det lød jo spændende – men jeg kunne aldeles ikke få øje på nogen ind- hegning, så måske er høgen blevet færdig eller yngleforsøget er mislykket. Men jeg

stod længe og kiggede – og faktisk fik jeg en hede høg at se, så dagen var reddet. Så fik jeg i øvrigt også to havørne i kikkerten og det er da heller ikke det værste man sådan kan se. Det ser pudsigt og lidt kluntet ud, når de sådan nærmest hopper lidt rundt på en sandflade. Dagen var red- det og jeg vendte hjem til Ballum camping, hvor der forresten var et forbløffende fug- leliv. Lige uden for mit telt blev jeg under- holdt tidligt og silde af en gulbug. Der var mange stillitser i hegnene og jeg så også flere grå fluesnappere. Træløberen var også en sjov fætter at have i kikkerten ligesom flere sangdrosler konkurrerede om aftenen.

Et par ting om fugleappen "Merlin". Jeg tror virkelig jeg har fået mig en hjælper der – der er mange stemmer jeg står famlende overfor og endnu flere, som jeg slet ikke kan. Men man skal altså lige vurdere, for den kan godt være lidt fantasifuld. Når man står og kigger på dværgterner ved Bøjden nor og appen foreslår en biæder – ja, så siger man - åhhja !

Annonce

SIB®

BYGGERI

www.sib.dk

**Din professionelle
byggepartner**

"ODE" TIL MURSEJLEREN

Af Klaus Bo Jensen

Ode til mursejleren

Jeg elsker, når jeg på aftenhimlens bue,
får jer smukke fugle at skue.

*Når I alle i samlet flok,
ikke kan få nok.*

I starter den gryende nat
med at lege ta' fat.

Ikke noget pjat !

*I dykker fra himlen med skrig,
som varsler I en kommende krig.*

Men nej – I leger da bare.

Hvem kan styrtdyk hurtigst klare ?

I starten er I få.

Men hurtigt er I alle "på".

I gennemflyver himlen – Helt uden svimlen.

I svinger vinger – og krydser klinger.

Fylder aftenen med hvin.

Jeg sipper lidt stille af min vin.

Så fin, så fin.

Om den største hæder i bejler –

Ved gud – I er den fedeste "sejler".

Pludselig er I tilbage i maj.

Helt uden ret megen ståhej.

Jeg ser én enkelt – nu er der to.

I søger efter det gamle sted at bo.

Hurtigt er I flere – om lidt er I fem.

Nu er I da vist rigtig kommet hjem.

At I hvert år yngler i samme hus,

sætter mig sådan i en glædesrus.

I slut juli er I pludselig 20.

Nu kan årets yngel også flyve !

I hele 3 måneder fornøjer I mig.

Med flyvekunst, skrig og leg.

Men pludselig – midt august er I væk !

Forlader scenen uden et kvæk.

Jensen får et knæk.

Nu er det så bare slut.

Jeg bliver sørme en smule mut.

9 måneder skal nu gå – uden jeres leg.

Imod Afrika I er på vej.

GUD HVOR JEG SER FREM TIL MAJ !

Ulla skriver på side 12, om hvorledes hun oplevede at sejle rundt blandt hundredevis af lunder. Det modsatte skete i Fåborg havn, hvor én lunde svømmede rundt blandt "hundredevis" af fotografer og "fugletosser".
Foto: Henrik Henriksen

OPSLAGSTAVLEN

Opfordring til et besøg på BLÅVAND FUGLESTATION åbent 1.juli-15.november.

Er du på tur til Blåvandshuk, bør du afgjort aflægge et besøg på Fuglestationen. Holdet af Imødekommende og vidende fugletællere og ringmærkere bød indenfor forleden – og berettede begejstret om de aktuelle observationer (f eks Lille Stormsvale). En intens og givende fuglesnak inden turen ud i vinden. TIP: Læs de aktuelle notater på Blåvand's Blog inden besøget. Og også denne artikel RØDE NÆB OG BLÅ HIMMEL fra Fugle og Natur, som omtaler stationens 60 års jubilæum.

Mvh LP

"UGENS
SKUD"
Rørdrum der
fodrer unge.
Foto: Finn
Svendsen,
2023

GÆT'N FUGL

Løsning på GÆT'N FUGL i Panurus nummer 2023 - 2:

Småspove Foto: Klaus Bo Jensen

Småspoven, også kaldet lille regnspove, ligner med sin gråbrune fjerdragt, sin store størrelse og sit lange nedadbuede næb storspoven temmelig meget. Den er dog noget mindre og har kortere næb, ligesom den har en tydelig mørkebrun isse med lyse øjen- og midterstriber. Stemmen adskiller sig markant fra storspovens melankolske fløjt, idet kaldet består af en serie kraftige py-y-y-y lyde i ensartet tonehøjde.

Småspoven yngler i det nordlige Europa og i spredte bestande ind gennem Sibirien. Den er talrig på Island og er for nylig fundet ynglende ved Scoresby Sund i Østgrønland. Den yngler generelt nordligere end storspoven, i Europa således i Norge, Nordsverige og Finland samt Nordrusland. Den forekommer især i næringsfattige højmoser i nåle- og birkeskovzonen.

GÆT'N NY FUGL

Hvem skiller sig ud på Tontoft Nakke?

Foto: John Larsen

100 – 200 – 300 – 400

Af Klaus Bo Jensen tekst og foto

Disclaimer fra forfatteren:

Artiklen kan på nogle folk virke noget narcissistisk. I så fald - **spring** bare videre til næste artikel 😊

Hvad er dét da for en overskrift. Hvad har Jensen nu gang i. Er det en oversigt over OAS' medlemsudvikling, eller en helt 3. ting.

Bare rolig – dét er en tredje ting. Nemlig den helt naturlige udvikling der sker, når man begynder at registrere sine fuglearter i DOF-basen!

Man begynder i det små med enkelte registreringer og ser, at man pludselig har fået indberettet en 100 arter hen over tid. Det var da alligevel pokkers. Hvad kan det ikke blive til.

Jeg lavede min 1. registrering i DOF-basen af en skovhornugle i februar 2016, og så er det ellers bare fortsat. Man be-

gyndte så småt med at tage ud på egne fugleture i det Sønderjyske, og gerne til lidt forskellige biotoper for at se lidt andre arter.

Det virkede, og ens antal af "årsarter" (antal fugle set på 1 år) i f.eks. hele Danmark eller DOF-Sønderjylland området begyndte at stige, og det virkede lidt som en drivkraft for mig. Kunne man så også booke sin nye fugleobservation som en ny "DK-art" (ny art set af én i Danmark) var det jo helt perfekt.

At holde øje med de daglige indberetninger i DOF-basen i specielt Sønderjylland blev en lille besættelse. Hvor ses de gode fugle, på hvilken lokalitet og er der måske endda afsat et positionssted for observationen. Er det mon en "morgen-obs.", eller måske en træk-observation. Man kan udlede meget af at nærstudere DOF-basen. Og det er et super redskab til at planlægge den næste fugletur.

Ellekrage – Nordjylland

I starten kørte jeg meget rundt i nærområdet og "obsede". Så blev det til ture over til marsken og Rømø. Ikke så meget udenfor DOF Sønderjyllands området til at begynde med. Med den aktivitet kunne jeg faktisk nå op på ca. 230 forskellige arter i Sønderjylland på et år. Ganske tilfredsstillende.

Men - mere vil jo have mere. På en god dag (= et godt år) kunne

man jo efterhånden godt svinge sig op til omkring i alt 250 – 260 årsarter i DK med de danske "sort-arter" ("alm." forekommende arter i DK). Men når de er "booket", står man ligesom lidt stille. Nu er det pludselig svært at få nye DK-arter. Nu er det tid til at køre efter DOF-basens "grøn arter" (SUB-arter) eller sågar "rød arter" (SU-arter og -racer) – meget, meget sjældne fugle.

Hvis man skal udvide sit DK art antal, skal man nu til at tænke lidt alternativt = køre længere væk = køre "omgående" på nye spændende "udmeldte" arter i f.eks. Hirtshals eller Skagen = være lidt tosset = kraftigt øge sine benzinudgifterne. MEN man risikerer faktisk at få nye "tossede" fuglevenner ud af det!

Der er faktisk rigtig mange andre "fuglefanatikere" derude, der også ligger og kører på de samme fugle-meldinger. Så vi "tosser" mødes hen over året både i Blåvand, Nordsjælland eller Nordjylland.

Og kan man ikke rigtig finde fuglepositionen ud fra udmeldingen, kan man ofte blot se efter en samling parkerede biler. Her vil man ofte finde disse "60-årige gamle mænd med kikkert uden særlig god høresans".

Høgeugle - Sjælland

Til disse "fugle-raids" er det en rar ting at have et par lokale fuglevenner at trække på. Det gør turen sjovere og mere økonomisk. Så det er fedt, at man af og til kan lokke en Sv. A. Schwebs, Anders Otto, Viggo, Kim Hagen eller Lars Peter til at mødes lørdag morgen kl. 06 på samkøringspladsen i Rødekrø til "noget fugl".

På bl.a. den måde kan det så lykkedes én – ENDELIGT – at runde 300 se'te DK-arter.

Stopper det så her, eller fortsætter man ufortrødent imod de 400 arter, eller sågar går efter de helt uvirkelige tal på slut-400'rede som rekorden er oppe på.

Dette vil ligge langt udenfor mine muligheder og ønsker. At jeg har rundet de 300 har ligesom mættet min sult for nu. Kan jeg så fremadrettet tilføje en 2-4 nye DK-arter pr. år, er det fint for mig. Det vil være mit fremtidige beskedne mål.

((.....MEN.....kom nu Kaj A. - vores formand! - KUN 297 ARTER – over ca. 40 år! - det må du da kunne gøre bedre inden Generalforsamlingen 2024 !!))

EN DAG PÅ HELGOLAND

Af John Larsen *tekst og foto*

Vi har længe gerne villet se Helgolands berømte sulekolonier. En annonce i Jyske Vestkysten om en endagstur med Gråsten Rejser fik os til at slå til. Bus fra Alsion til Büsum, færgen over til Helgoland, ca. 4 timer på øen og med færge og bus hjem igen. Lidt hektisk måske, men det virkede som den nemmeste måde. Tina og jeg tog afsted Kr. Himmelfartsdag dette forår, bevæbnet med kikkerter, kompaktteleskop og fotoudstyr.

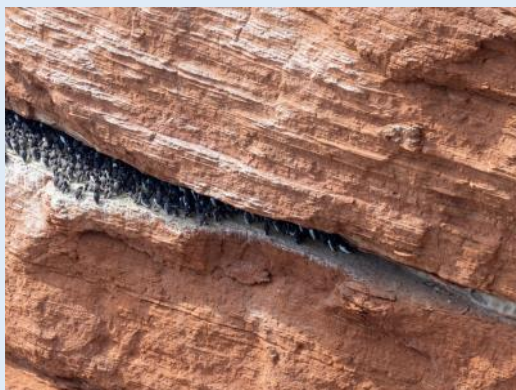
Vores tur startede 06:15 fra Alsion. Ikke meget anderledes end en almindelig OAS-tur hvor vi også skal tidligt op. Opsamling flere steder undervejs til lige syd for grænsen. Derefter direkte til Büsum, hvor vores passagerfærge sejlede fra. I Büsum havn kan man studere diverse måge- og ternearter.

Sejlturen fra Büsum til Helgoland tager ca. 2,5 time. Færgen var pænt fyldt med passagerer. Men da vejret var rigtig godt, kunne vi sidde ude og nyde (ti)tusinder af bramgæs i mange store flokke på vej mod nordøst både lavt over havet og højt oppe.

Lavtflyvende bramgæs

Efter ankomsten til Helgoland forlod vi vores rejseselskab – der var ikke rigtig nogen fugleinteresserede blandt dem. Efter en kort frokost gik vi op på højlandet (Hochinsel), hvor de store sulekolonier befinder sig ud til Nordsøen. Der skulle

Lomvier

efter officielle kilder være mellem 600 og 800 rugende par. For 2 amatørornitologer virkede det nu som mange flere. Det er nok fordi de er næsten overalt langs vestkysten af øen, og hele tiden flyver elegant til og fra rederne med redemateriale. Kolonierne med masser af suler, som på det tidspunkt rugede på deres ene æg, lomvier og rider var i hvert fald imponerende. Sulerederne kan man komme indenfor få meter fra på toppen af klippen. Fornemelsen af at være langt ude på havet på en meget lille ø dedikeret til fuglene er markant hele tiden. Det skal dog siges, at

Blandet koloni

Sulekoloni

når man bevæger sig ned mod lavlandet, bliver det mere og mere civiliseret. De faste beboere piner det maksimale nytte af

sulerne i de små og store boder med keramik og andet godt. Sulekrus, sule- køle- skabsmagneter og meget andet. Lige det er faktisk ret turistet.

Sulerne dominerer, men lomvier og rider er også talrigt til stede. Det er imponerende at se hvor tæt lomvieren er placeret på klippesiden, og hvordan de kan sidde fat på en næsten lodret væg.

Riderne ser ud til at finde pladser, der passer dem, ind imellem de andre. Toppen af fuglefjeldene er dog tilsyneladende forbeholdt sulerne, som jo også er

markant større end de andre 2 arter, og dermed sagtens kan dominere dem. Men det virker dog som om arterne har forskel-

Suler (morus bassanus)

Helgoland (fotomontage)

lige præferencer.

Lomvien (*Uria aalge*) er den største Alkefugl med en vægt på ca. 1 kg. Den yngler i tætte kolonier på fuglefjelde. Uden for yngletiden lever den udelukkende på havet.

Vingefang 64-73 cm, længde 42 cm, ligesom sulen et kuld på 1 æg.

Lomvien er tilbagevendende gæst i havet omkring Als, og vel en sikker forårs- og sommergæst i Aabenraa fjord.

Lomvien yngler i Danmark kun på Græsholmen ved Christiansø, samt i en mindre koloni på Nordbornholm

Ride (*Rissa tridactyla*) Egentlig verdens almindeligste mågeart på størrelse med en stormmåge. Vingerne ser ud som om spidsen er dyppet i et sort blækhus. Yngler i Danmark på Bulbjerg med 4-500 par. Skriger højt og inderligt ved ankomst til reden. Det har givet den det engelske onomatopetiske navn Kittywake – på engelsk skriger den: 'kittee-wa-aaake, kitte-wa-aaake'

Det er nemt at gå øen rundt. En gåtur i normalt tempo tager en times tid eller lidt mere. Så de 4 timers ophold, dagturen giver på øen, er fint til at se fuglefjeldene. Et opslag på EBIRD viser, at øen byder på

ret meget andet end suler, lomvier og ridder. Men så skal der mere end 4 timer midt på dagen til. Alternativt kunne man jo blive en eller flere dage, der er hoteller og andre overnatningsmuligheder på øen, men det kræver at man kører selv til og fra en af de havne, hvorfra der går en færge.

Sejlturen tilbage gik i lige så fint eller bedre vejr. I blæsevejr er det nok noget ubehageligt. Der var masser af lomvier, måger, gæs og sæler undervejs. Ruten passerer store vadehavsøer, hvor man kan se sæler hvile sig.

Hjemturen i bussen fik kolorit af en tåbelig turleder på bussen, som lykkedes med at køre fra fem passagerer, der stod fortabte tilbage i Büsum havn. Vi måtte vende om og bruge mindst en time mere på hjemturen. Men trods det, og trods at sulernes reder bestod delvis af plastikaffald fra havet, var turen en god oplevelse.

Anbefales – måske en OAS-tur?

AKTIVITETER SEPTEMBER TIL DECEMBER

Rovfugletræk fra Sønderskoven.

Søndag d. 24. september imellem kl. 12.00 og 15.00.

Vi kikker primært efter rovfugletræk. I kan komme og gå, som I har lyst.

Hvis vejret arter sig (sol = termik, og østenvind), kan der komme rigtig mange rovfugle.

Mødested: øst enden af Hjort Lorenzens Vej i Sønderborg.

Turleder: Klaus Bo Jensen. Mobil 50 94 33 63. Arr.: OAS/DOF Sønderjylland.

Fugletræk ved Kragesand.

Søndag d. 8. oktober kl. 7.30 – 11.00.

Vi stiller os ved P-pladsen ved Kragesand på sydspidsen af Broagerland, og håber, der er gang i fugletrækket.

Vi holder øjne og ører åbne for småfugletrækket over land og holder også øje med fjorden, hvor bl. a. ænder, gæs og måske lommer kan være på vej mod vest.

Man kan komme og gå, som man har lyst til, imellem kl. 7.30 – 11.00.

Turleder: Gert Fahlberg. Tlf. 26 31 10 13. Arr.: OAS/DOF-Sønderjylland.

Tur til Mandø.

Lørdag d. 21. oktober (efterårsferien) kl. 8.30 – 16.00.

Kun for medlemmer

Se www.oasweb.dk

Bøjden Nor.

Lørdag d. 28. oktober kl. 8.00 – 14.00.

Vintergæsterne er begyndt at ankomme sammen med "langt-trækkerne".

Mødested: Fynshav Færgehavn. Afgang: Fynshav Færgehavn kl. 8.00. Retur: Bøjden Færgehavn kl. 13.00.

Deltagerne køber selv deres "gående-billet" f.eks. online via www.alslinjen.dk. Priseksempel retur for pensionist kr. 78.

Fuglereservatet ligger i gåafstand lige ved færgelejet. Madpakke og drikkevarer vil være en god ide.

Turleder: Else Dupont Tlf. 40 16 23 61. Arr.: OAS/DOF Sønderjylland.

Bustur til marsken for at se på gæs m.m.

Lørdag d. 4. november kl. 8.15 – 16.00.

Store flokke af gæs, ænder og vadere samles og finder deres føde, inden trækket går videre.

Også en del rovfugle plejer at finde vej til "spisekammeret".

Af hensyn til kørsel skal vi have bindende tilmelding senest søndag d. 29. oktober. Turens pris er på **kr. 200** pr.

deltager, da bus chartres. Overføres evt. til konto1551-910 4429 senest 2 dage før. (Mobilepay til 30 20 84 56 kan også benyttes). HUSK der er kun 8 pladser, så først-til-mølle-princippet gælder.

Kun for OAS-medlemmer. Mødested: Inder-gården ved Sønderborg kaserne.

Turleder: Orla Jessen. Tlf. 23 20 13 43.

Formiddagstur til Gråsten Søerne.

Torsdag d. 9. november kl. 9.00 – 11.30.

Normalt ses ret mange arter, nogle i hundredvis. Med lidt held ses isfugl.

Mødested: P-pladsen ved Slotshaven på Slotsgade i Gråsten.

Turleder: Lars P. Hansen. Tlf. 40 87 62 44. Arr.: OAS/DOF Sønderjylland.

Formiddagstur til Sandbjerg Møllesø.

Søndag d. 26. november kl. 9.00 - 11.30.

Vi ser ofte isfuglen, men søen er ellers tilholdssted for mange andre gode vintergæster.

Mødested: Ved slottets parkeringsplads.

Turleder: Gabor Graehn. Tlf. 42 72 04 40. Arr.: OAS/DOF Sønderjylland.

Kruså Møllesø.

Søndag d. 3. december kl. 10.00 – 12.00.

NY turguide. Vi håber på arter som hvidøjet and, rørdrum og lille skallesluger.

Mødested: ved forsamlingshusets P-plads Mølegården 23, Kruså.

Turleder: Jens Eriksen. Tlf. 24 66 17 50. Arr.: OAS/DOF Sønderjylland.

Kværs Plantage. Søndag d. 10. december kl. 10.00 – 13.00.

En fin plantage med mange gode arter.

Da det er årets sidste OAS-tur, vil vi servere gløgg og æbleskiver ved turens slutning.

Mødested: "P-plads" ved skovens NØ-ende på Kværs/Søgård vejen.

Turleder: Klaus Bo Jensen. Tlf. 50 94 33 63. Arr.: OAS/DOF Sønderjylland.

PANURUS

Udgives af:

Ornitologisk Forening for Als og Sundeved (OAS).

Oplag: 300 eksemplarer.

Tryk:

Langenberg Grafisk, Sønderborg

PANURUS er et medlemsblad for Ornitologisk Forening for Als og Sundeved (OAS). Bladet udkommer som udgangspunkt med 4 årlige numre.

Synspunkter, der kommer til udtryk i artikler m.m., dækker ikke nødvendigvis foreningernes holdninger. Eftertryk i uddrag er tilladt med tydelig kildeangivelse.

OAS

Kontingent: kr.150,00

Indsættes på 1551 - 9104429
senest 31. marts

Bladets formål er bl.a.:

- at formidle sønderjyske ornitologers naturoplevelser.
- at formidle den løbende diskussion om naturbevarelse.
- at være til gensidig inspiration.
- at formidle ornitologisk viden om primært den sønderjyske fuglefauna.

Redaktion

Viggo Petersen

Kongshoved 5

Kegnæs

6470 Sydals

5135 1373

petersenviggo@gmail.com

PRODUKTIONSPLAN FOR 2023

- Deadline for nr. 1 er 15. februar
- Deadline for nr. 2 er 15. maj
- Deadline for nr. 3 er 15. august
- **Deadline for nr. 4 er 15. november**

Artikler sendes som vedhæftet Word-fil.

Billeder og illustrationer sendes som jpg-fil/jpeg-fil eller som papirfoto /tegning til scanning (ønsker du sidstnævnte retur, bedes du notere det). Send helst ikke pdf-filer, da disse ikke umiddelbart kan redigeres.

Besøg også
www.oasweb.dk
med ture, fotos
og blog.
Her finder du også tidligere numre af PANURUS

Med 225 modtagere (heraf flere ægtepar) har PANURUS en pæn læserskare. Bladets indhold bygger på artikler og billeder, der genspejler medlemmernes oplevelser. **Vi modtager derfor gerne artikler/billeder fra dig. Disse vil blive bragt med minimal redigering.**

Redaktionen opbygger et billedarkiv om Sønderjyllands natur og fugleliv. Til dette arkiv modtager vi gerne billeder fra medlemmer fra hele landsdelen. Alle skarpe billeder har interesse og kan sendes til redaktionen. Angiv venligst oplysninger om billedet (hvem, hvad, hvor, hvornår).

Ved gengivelse i PANURUS vil fotografen altid blive krediteret.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

MacNab.eu

Nørrekobbel 7 6400 Sønderborg Tlf. 74 43 16 46

STØT VORE ANNONCØRER - DE STØTTER OS

ORNITOLOGISK FORENING FOR ALS OG SUNDEVED

Formand: Kaj Abildgaard

Johan Skjoldborgs Vej 3
6400 Sønderborg.

Tlf.: 3020 8456

mail: kajabildgaard@stofanet.dk

www.oasweb.dk

Kontingent: kr.150,00

indsættes på 1551 - 9104429

Adresseændringer, opsigelse af medlemskab m.m. sendes til formanden

AFSENDER: **OAS** - v/ Viggo Petersen, Kongshoved 5, 6470 Sydals

